

25 augustus 2024

EEN HEERLIJKE GEUR VERSPREIDEN

Exodus 30, vers 1 t/m 10

In de tabernakel, in de tent van God, stond een soort geurbrander. In een wat groter formaat dan de geurbrandertjes die wij bij de Xenos en de Action kopen en bovendien ook van wat kostbaarder materiaal. De geurbrander, het reukofferaltaar in de tabernakel van God was een el bij een el groot (45 cm bij 45 cm) en was twee el hoog (90 cm). Het reukofferaltaar had zeg maar de grootte van een bijzettafeltje. En het reukofferaltaar was niet van steen (terracotta) zoals de meeste geurbrandertjes tegenwoordig, maar van hout dat vervolgens met goud was overdekt. Helemaal verguld dus, zoals ook de andere voorwerpen in de tabernakel: de ark en de kandelaar en de tafel. In de nabijheid van God was alleen het kostbaarste van het kostbaarste goed. Buiten de tabernakel stond het bronzen brandofferaltaar en het koperen wasvat, maar binnen in Gods woning was het alles goud wat er blonk.

Ik zal straks vertellen wat dat reukofferaltaar ons heeft te zeggen, want alle voorwerpen in de tabernakel hebben iets te zeggen. Ze stonden daar niet zomaar ter decoratie, maar hebben allemaal een grotere, diepere betekenis. Ik heb er in de afgelopen vakantieperiode over gepreekt: over die ark met het verzoendeksel, die ons vertelde over hoe wij tot God mogen naderen en Zijn genade mogen genieten.

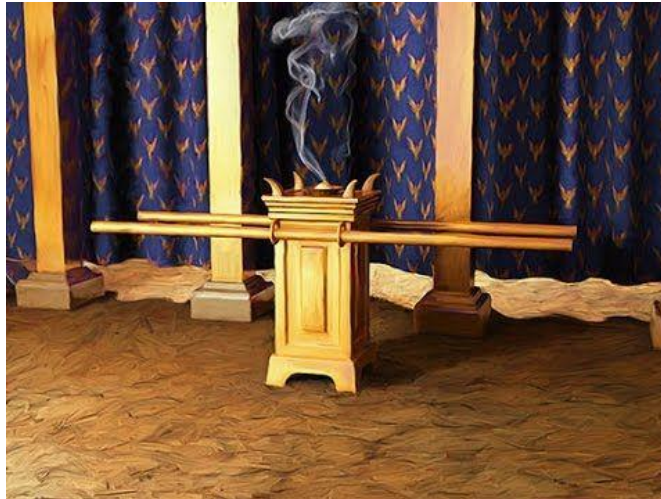
Over die gouden kandelaar die ons vertelde hoe mooi het is om voor God te shinen, te stralen, het licht door te geven. Over dat bronzen offeraltaar dat ons vertelt dat God met ons wil communiceren, dat Hij iets van ons wil horen, van ons wil ontvangen en ook met ons wil delen. Stuk voor stuk hebben deze voorwerpen in en rond de tent van God een verhaal, een betekenis, vertellen zij ons iets over het bijzondere van het leven met God. Maar dat verhaal, die betekenis van het reukofferaltaar voor ons eigen leven dat komt straks. Eerst even gewoon naar dat reukofferaltaar blijven kijken. Wat was de bedoeling van zo'n reukofferaltaar? Waarom stond het daar?

Nu eerst heel praktisch: buiten stond het offeraltaar waar allemaal dieren op werden geofferd en het is de vraag of dat allemaal zo lekker rook. Allemaal vlees en andere gaven die werden verbrand. Nu, het reukofferaltaar in de tabernakel kon ervoor zorgen dat die sterke lucht van buiten wat verdween en dat er een heerlijke lucht voor in de plaats zou komen. Eigenlijk gewoon, zoals men soms thuis een geurbrandertje gebruikt.

Dat is een heel praktische reden dus. Maar reukofferaltaren waren vaak ook bedoeld voor de lekkere geur, *ongeacht welke andere geuren er konden binnendrin-*

gen. Zulke wierookbranders stonden vroeger namelijk in huizen van welgestelde personen, om de woning wat te veraangenamen. Zo'n altaartje, zo'n brander was een soort statussymbool: het hoorde bij het aanzien en de rijkdom van de desbetreffende persoon. En welke specerijen er dan op werden gebrand, welke exclusieve specerijen er voor de geur werden gebruikt, dat vertelde hoe voornamelijk de desbetreffende persoon was die in dit huis woonde.

Nu, aan het einde van Exodus 30 wordt verteld welke specerijen er op het reukofferaltaar in de tabernakel van God moesten worden gebruikt. Ik noem ze even, om ze gelijk weer te vergeten: druipende hars, onyx, galbanum en zuivere wierook. Nu, die namen klinken haast net zo ingewikkeld als de namen van de ingrediënten die op je flesje parfum staan vermeld. Maar Mozes wordt vervolgens ook door God verteld en dat is belangrijk: niemand uit het volk mag deze specerijen, dit kruidenmengsel voor zichzelf namaken! Het is alleen voor de tabernakel van de Heere bestemd. Zo exclusief moest het dus zijn! Gods eer moest met niemand en niets gedeeld worden. Het reukofferaltaar was dus ook bedoeld om iets van de eer en het aanzien van God gestalte te geven. Deze God, de Bewoner van deze tabernakel, Die met niemand en niets te vergelijken, wordt elke dag zowel 's morgens als 's avonds geëerd met kostbare, *geheel unieke* reukoffers.

Maar nu nog iets – en dan kunnen wij straks naar de betekenis voor ons mensen nu gaan kijken: geuren hadden in de tijd van de Bijbel veel meer betekenis dan in onze tijd. Natuurlijk zijn in onze tijd geuren ook soms heel veelzeggend en bepalend. We hebben soms misschien niet eens door hoeveel invloed ze op ons hebben. (De reclame-

wereld weet dat vaak wel. Daarom staat die braadmachine met kip aan het spit niet achterin de winkel, maar buiten op straat. Om je naar binnen te lokken. En daarom wordt voor een sollicitatiegesprek geadviseerd om niet een al te dominante geurtje op te doen, maar om natuurlijk ook niet naar zweet te ruiken.) Geuren kunnen, gemerkt of ongemerkt, namelijk heel veel invloed hebben. Nu, in de tijd van de Bijbel hadden geuren echter vaak nog een diepere betekenis. Goede geuren stonden voor het leven, voor reinheid, voor zuiverheid. En slechte geuren stonden voor de dood, voor onreinheid, voor het kwaad. Daarom moesten kleren ook gewassen worden na een periode van onreinheid. Niet alleen omdat de kleren weer schoon moesten worden, maar ook omdat die geur eraf moest. En daarom moest de priester in de tempel linnen kleding dragen, kleding waarin hij zo min mogelijk zou zweten en zou gaan ruiken.

Een geur stond ook voor wie je was. Denk ook maar aan die blinde Izaäk die zijn zoon Ezau wilde zegenen, maar die door middel van een list van zijn vrouw zijn zoon Jakob zegende. Izaäk vroeg of Jakob wat dichtbij wilde komen omdat hij hem natuurlijk niet kon zien en dan staat er: 'toen rook hij de geur van zijn kleren en zegende hem. Hij zei: 'Zie de geur van mijn zoon is als de geur van het

veld dat de HEERE gezegend heeft. Moge de HEERE enz.' (Genesis 27, vers 27-28).

Geuren waren dus heel belangrijk. Identiteitsbepalend. Ze zeiden wat over jezelf. En daarom moest er zo'n heerlijke lucht verspreid worden in de woning van God. Alle kwade geuren, alle onreinheid en onzuiverheid moesten de tent uit worden gebannen. Hier in Gods woning was alleen plaats voor zuiverheid, voor reinheid. Want God is rein, zuiver, heilig. Geen enkele kwade reuk mocht worden verspreid. Een zuivere lucht moest het zijn. Een heerlijke lucht. Nu, vandaar dat het reukofferaltaar daar stond, heel dicht bij de ark, bij de troon van God.

Nu eindelijk naar onszelf toe:

Ik ga het niet hebben over het luchtje dat je al dan niet op hebt, of hoe je ruikt. Ik ga ook niet de wierook weer introduceren tijdens de kerkdiensten, zoals bij onze Rooms-katholieke broeders en zusters nog altijd wordt gebruikt. Maar met deze preek krijgt u en krijg jij de opdracht mee om een goede geur in deze wereld te gaan verspreiden. Als je deze week weer naar school gaat, of als de colleges gaan beginnen..., als we weer aan het werk gaan, of thuis de dagelijkse dingen weer oppakken... of als het deze week misschien weer gewoon wat voortkabbelt, net zoals de weken daarvoor, of als het juist misschien heel turbulent en hectisch wordt deze week, of misschien wel vreugdevol: welke geur zal je deze week gaan verspreiden in de wereld? *Want deze wereld is Gods huis. En jij en u – wij met elkaar – zijn het reukofferaltaar, de geurbrander die voor Hem deze week elke dag mag branden.*

U en jij krijgen de opdracht om een goede, heerlijke geur te verspreiden. Het bijzondere van een geur is: je ziet het meestal niet, maar je merkt het vaak wel. Ik ga je daarom niet met allemaal grote opdrachten de week insturen. Het hoeft allemaal niet zo opvallend en zo groot en bijzonder. Nee, heel penetrante, overheersende geuren zijn meestal helemaal niet zo fijn en leiden alleen maar af. Nee, een paar druppeltjes deze week, dat is genoeg. Een paar druppeltjes van een parfum kan immers de hele atmosfeer in een ruimte veranderen. Ik ga daarom niet veel aan je vragen, want misschien zie je er al genoeg tegenop dat je straks weer allemaal huiswerk krijgt en dat het hele circus weer gaat beginnen..., maar: *welke geur ga jij, gaat u op de plek verspreiden waar je deze week zult zijn?*

Laten wij het iets concreter proberen te maken wat je je daar dan bij moet voorstellen:

Een lekkere geur verspreiden..., dat is in ieder geval iets heel positiefs. Zo wordt er ook over geschreven in de Bijbel. Het gaat om een – ik gebruik even een heel Bijbelse uitdrukking - een liefelijke reuk voor de Heere'. Om iets waar God – heel menselijk gezegd – van kan genieten. Het gaat er in de oproep van vanmorgen dus niet om dat je deze week keurig je plichten nakomt of dat je gewoon doet wat er van je wordt verwacht – daar is natuurlijk niets mis mee, maar dat alleen is te kil, te kaal, te koud – *het gaat erom dat je God vreugde geeft, dat je Hem laat 'genieten' van jouw geur.*

Nu: van welke geur, waar zou God van kunnen genieten, denk je? ... Ik denk hieraan: de geur van de liefde. Psalm 133 zingt daar over. Psalm 133 vergelijkt de liefde-tot-elkaar met een heerlijke geur die heel aanstekelijk werkt. 'Die liefdegeur moet elk tot liefde nopen'. Die heerlijke geur moet iedereen aanzetten tot liefde, zo zegt de

psalm. Waar die liefde stroomt en haar geurt verspreidt, daar gebiedt God Zijn zegen. Daar woont Hijzelf(!), daar wordt Zijn heil verkregen en het leven tot in eeuwigheid. Nu, ga die geur dus deze week verspreiden. De geur van de liefde. Gewoon een druppeltje liefde door een ander gedag te zeggen. Maar ook een scheutje liefde door verdraagzaam te zijn..., niet gelijk op je strepen staan..., maar gunnend..., genadevol naar een ander toe zijn.

Zou onze gemeente eigenlijk een ruimte zijn, waar die geur van liefde gewoon in de lucht hangt? Zou een nieuwkomer het gelijk ruiken? Of hangt het er net van af waar je zo'n beetje staat..., bestaat het reukwerk van de Ichthusgemeente uit allemaal losse geurtjes die allemaal op zich best aardig zijn hoor en die niet al te hinderlijk en al te doordringend zijn?

Ik hoop dat de mensen het van jou en mij zullen ruiken. Hier op een zondag. Maar ook doordeweeks. Waar je ook bent. In hoe je met de anderen op school omgaat. In hoe je zelf profileert en ergens aanwezig bent... Ik hoop dat andere mensen, maar vooral God van jouw geur zal genieten.

De geur van de liefde. Maar dat reukwerk bestond uit een heel mengsel, dat de priesters moesten klaarmaken, zo vertelde ik. Ook nog andere specerijen moeten er aan toegevoegd worden dus. Nu, wat dacht u van de geur van dankbaarheid? Dat is ook iets heerlijks... En een kostbare geur! En de geur van het genoeg. Van eenvoud. Van tevredenheid. Ruik je daar ook iets van bij jezelf?

Ik vertelde u al: in het Bijbelse denken staan geuren voor meer dan wat je met je neus ruikt. Goede geuren staan voor zuiverheid, voor reinheid, voor leven. Slechte geuren staan voor onzuiverheid, voor schadelijkheid, voor de dood. Het reukofferaltaar was bedoeld om die slechte, schadelijke geuren te verdrijven in de woning van de zuivere, heilige God. Nu, zulke reukofferaltaren heeft onze maatschappij zo hard nodig! Ik ga niet zeggen dat onze maatschappij één stinkende bende is hoor, maar toch: er zijn zoveel geuren in onze maatschappij die zo schadelijk zijn. Soms heb je dat niet eens door. Logisch, want je ademt het elke dag in. En misschien zijn wij er zelf ook wel naar gaan ruiken. Zit het in onze kleren, zonder dat wij het door hebben. Maar je wordt er ondertussen wel ziek van. Het tast de kwaliteit van het leven aan. ... De geur van egocentrisme, van narcisme bijvoorbeeld. Dat alles zo ontzettend om onszelf draait, om hoe wij iets vinden, hoe wij iets willen, wat iets voor ons leven te bieden heeft. Soms ruik je die penetrante lucht zo sterk. Maar soms merk je niet eens meer hoe die geur aanwezig is op de werkvloer, of in de gemeente, of in je eigen leven.

Zo zijn er nog zoveel andere geuren die onze atmosfeer vullen. De geur van angst. Een professor heeft eens aangetoond hoe de angst in onze cultuur groter is geworden, terwijl onze veiligheid wat de harde cijfers betreft er eigenlijk alleen maar op vooruit is gegaan. Wat is er dan aan de hand? Is het de controledwang, het alles in de hand willen hebben? Of dat wij gewoon teveel horen en teveel zien met al onze media? Of zijn wij een bepaald basisvertrouwen kwijt geraakt? ... Maar ook de geur van eenzaamheid. Ruik je die wel eens? Ja, je ruikt het niet gelijk hoor te midden van al die mensen met hun geurtjes en al die social media die voor verbinding zorgen, maar ondertussen als je goed ruikt....: hoeveel verborgen eenzaamheid is er niet, wordt er veel in stilte meege dragen of wordt er gehunkerd naar een stukje

bevestiging en geborgenheid en wordt er gezocht naar een zinvol leven. ... Ik meen soms ook de geur van gelatenheid te ruiken in onze atmosfeer. Of is het een geur van frustratie, van onbehagen? Een onbehaaglijke geur die alles doortrekt, omdat het allemaal soms zo hard aanvoelt en koud is en soms zo oneerlijk en zo ingewikkeld.

Nu, dat even over al de geuren die er in onze maatschappij in de lucht hangen – er valt veel meer over te zeggen en er is ook nog wel wat op af te dingen – maar hoe belangrijk is het in onze atmosfeer als er van die reukofferaltaren zullen zijn die *een andere geur* verspreiden. Gewoon een paar druppeltjes. Een druppeltje van liefde. Een druppeltje van genade. Van genoeg hebben. Van dankbaarheid. Want een paar druppeltjes parfum kan een hele ruimte soms toch anders laten ruiken.

Paulus heeft het over nog een andere geur die wij zouden moeten verspreiden. Of nu ja, een andere geur? Het heeft er veel mee te maken. Paulus heeft het in zijn Tweede Korinthebrief over *de geur van Christus* die hij wil verspreiden. Nu, daar zit een heel verhaal achter waarom hij het zo zegt – dat laat ik nu even zitten – ik citeer één zinnetje uit zijn betoog: *'wij zijn voor God een aangename geur van Christus.* ... Dat is een mooie omschrijving van welke geur je deze week mee zou moeten dragen, vindt u ook niet? Wij zijn voor God een aangename geur van Christus.

Paulus vertelt er wel bij: met die aangename geur van Christus is het zoals met alle sterke geuren: sommigen zullen ervan genieten, er diepgelukkig van worden..., maar anderen knijpen hun neus dicht en willen er niets van weten. Paulus zegt het zo: 'onze geur is voor degenen die in Jezus hun redding vinden een levensgeur, maar voor degenen die verloren gaan een doodsgneur'. Zeg maar: een lijkvlucht. Zo scherp is het. De geur van Christus is geen middelmatige geur, maar het is het helemaal voor je..., of het is het helemaal niet.

Nu, wat zou het mooi zijn als uw en kleinkinderen, of als jouw huisgenoten of je korfbalteam iets aan je zullen ruiken van de geur van Christus. Als ze iets zullen inademen van wat Jezus voor je betekent. Als ze iets van Zijn liefde zullen opmerken. Als ze iets zullen opsnuiven van de toekomst die Hij straks zal gaan brengen. Als anderen in jouw leven kunnen ontdekken hoe diep Hij voor ons mensen is gegaan, wat een opoffering... en wat voor een geweldige genade wij mogen hebben en mogen uitdelen. De geur van Christus verspreiden.... Ik weet zeker dat je God met geen andere geur nog meer gelukkig kan maken.

Maar nu nog iets anders over dat reukofferaltaar...

We zijn wat in die geuren blijven hangen, omdat het mij belangrijk leek voor als wij nu na de zomervakantie weer in het dagelijks leven stappen met elkaar. Maar in de Bijbel staat het reukwerkofferaltaar nog voor iets anders symbool. Namelijk voor onze gebeden. Je kon het horen in Psalm 141. In Psalm 141 horen wij David zijn gebed met deze woorden beginnen: *HEERE, ik roep U aan, kom spoedig tot mij. Neem mijn stem ter ore, wanneer ik tot U roep. Laat mijn gebed als reukwerk voor Uw aangezicht staan.* Dus: als je bidt, gewoon voor jezelf, of als wij samen bidden hier vanmorgen in de kerk, dan is dat voor God als reukwerk op het reukofferaltaar. Zoals die geur, die damp opstijgt, zo stijgen onze gebeden op tot God. En zoals die geur van het reukofferaltaar bedoeld is om God daarmee te eren, om Hem vreugde

te geven, om te laten zien hoe voornaam en goed Hij is..., zo zijn onze gebeden bedoeld om Hem te eren, om te laten zien hoe belangrijk Hij voor ons is.

Ook in het boek Openbaring komen wij dit tegen. Johannes, die allemaal visioenen ziet en daarvan verslag doet in het boek Openbaring, Johannes ziet zichzelf tijdens die visioenen vaak in de tempel van God staan. En in een van die visioenen ziet hij ook het gouden altaar staan. Het reukofferaltaar? Ik denk het, want Johannes ziet een van de engelen wierook op dat altaar leggen, wierook gemengd *met de gebeden van de gelovigen*. Mooi hè? Als wij hier bidden, of als u of jij dat op je slaapkamer vanavond doet, houd dan dit beeld in gedachten van de hemel, waar op hetzelfde moment dat jij bidt heerlijk reukwerk voor God wordt geofferd. Zo kostbaar zijn voor God onze gebeden. Alle vragen en voorbeden die wij op Hem afvuren. Maar ook de lofzegging, de dank en het eren van God, laten wij dat laatste vooral niet vergeten. Daarom zijn ook de liederen die wij zingen, de lofliederen, stuk voor stuk gebeden, druppel voor druppel reukwerk voor God. Dus ik zou zeggen: gewoon met je eigen woorden God proberen te eren en je dank en vragen te brengen deze week. Wat vindt God dat een aangename, heerlijke geur.

Nou, ik hoop dat u, jij en ik zo voor God een heerlijke geur zullen verspreiden deze week. Door onze gebeden. Maar ook door de geur die wij verspreiden met ons hele leven, ons doen en ons zijn. Je hoeft wat mij betreft geen druppeltjes parfum op te doen. Die zijn vaak zo duur. Chanel 5, zo'n 80 euro... Armani. Dior. Nee, hier in de kerk gebruiken wij andere druppeltjes eau de parfum. Nog duurder, nog kostbaarder en toch helemaal gratis. Daar staat het, onze eau de parfum, ons parfumwater: het doopwater. Het is bij de meeste van ons al over je gesprekend, kortere of langere tijd geleden. Nu, je ziet die druppels niet meer, maar ze verspreiden zo'n heerlijke geur:

De geur van een God Die onze hemelse Vader wil zijn.
De geur van de God Die in Christus ons wil redden en Zijn leven ons leven wil laten zijn.

De geur van de God Die met Zijn Geest uw leven wil vormen, jouw leven echt wil laten zijn.

Ruik nog eens even aan jezelf. Ruik je die druppels doopwater, die druppels van Gods liefde nog? Genoeg om deze week heel je omgeving mee te laten ruiken.

